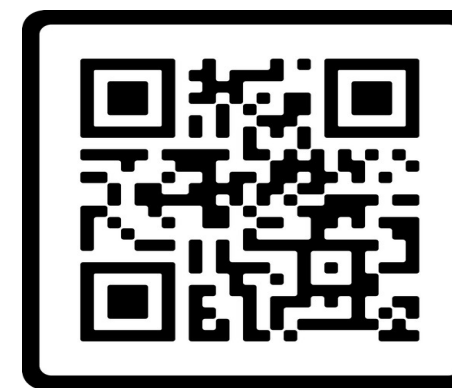

LA COLÒNIA DE QUIRÒPTERS DEL 'QANAT' DE CREVILLENT

Jesús Alfonso i Prieto
infosolaria@gmail.com

SCAN ME

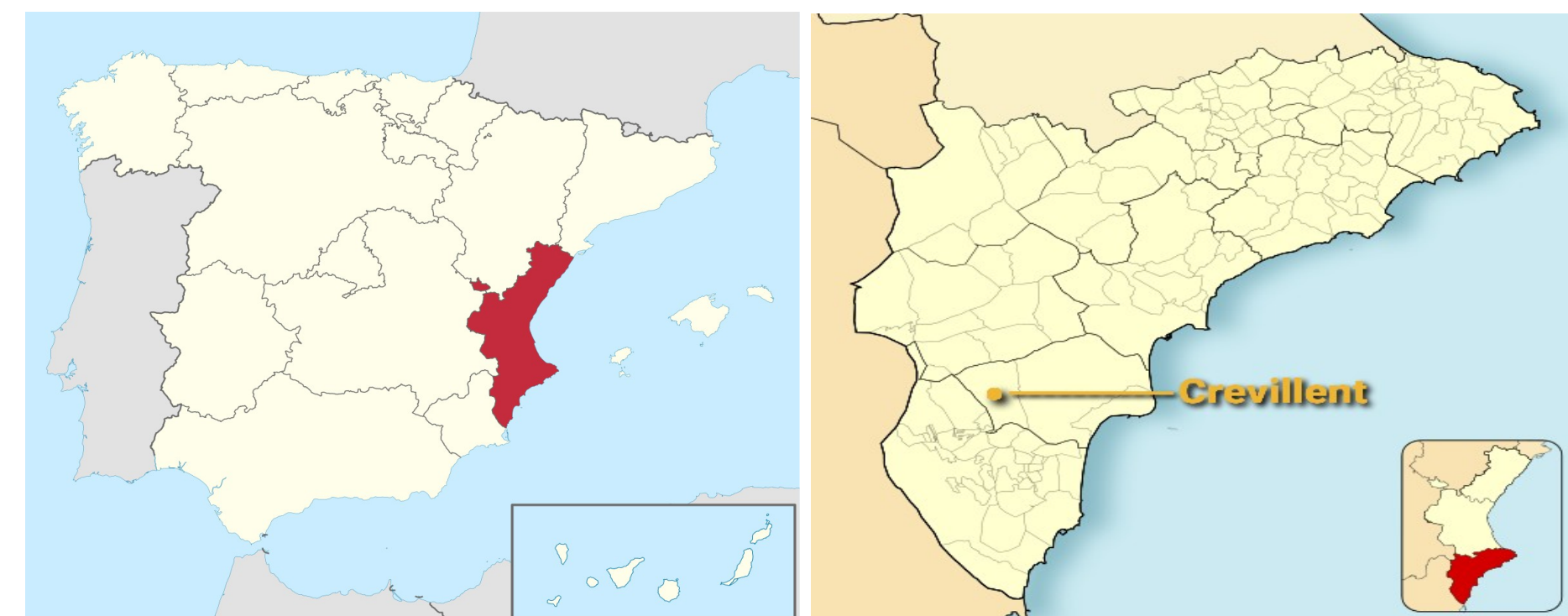

INTRODUCCIÓ

La Font Antiga de Crevillent, coneguda com a *Séquia* o *Mina del Poble*, està formada per un sistema hidràulic d'origen andalusí del qual destaquen les galeries subterrànies per a conduir l'aigua de naixement tot aprofitant el desnivell del sòl. Compta amb un *qanat* o galeria de 1325 metres, 19 pous d'airejament i un cabal (seg des de finals del segle XX) de 72 litres i 21 centilitres per segon. En aquest sistema de galeries de volta de canó amb arc de mig punt, on encara s'aprecia el treball de mamposteria, maó massís i enlluït de calç i almagre, s'ha conegut històricament una abundant colònia de quiròpters. L'il·lustre botànic Cavanilles ja va citar aquesta abundant colònia al mateix lloc en una visita a Crevillent l'any 1797 (Fig.1).

LLOC D'ESTUDI

'Qanat' situat a la Rambla del Castellar del municipi valencià de Crevillent (el Baix Vinalopó). La colònia estudiada es troba en un tram de l'esmentat 'qanat' pròxim a l'indret d'Els Pontets. Aquesta secció de galeria subterrània presenta les següents mesures: longitud: 32m; altitud: 1,5m; amplària: 0,58m.

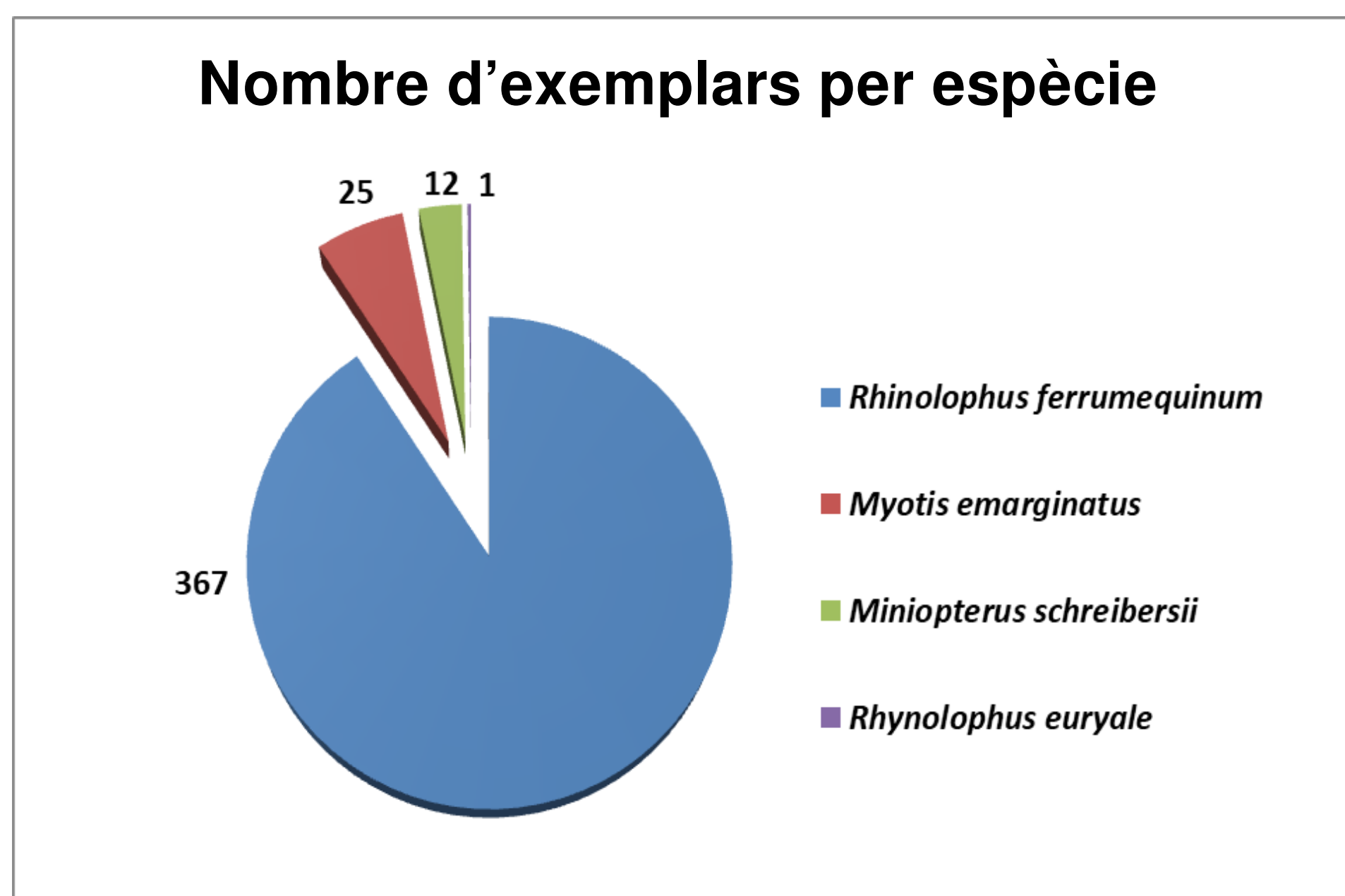

METODOLOGIA I MATERIALS

Entre juliol i agost de 2021, membres d'Anse i Secemu van realitzar dos mostrejos en la secció del 'qanat' o galeria pròxima a Els Pontets. Els materials utilitzats, propietat d'Anse, van servir per a la detecció, comptatge i identificació dels exemplars presents: una càmera de vídeo marca Sony FDR-AX700 connectada a un detector d'ultrasons marca Petterson D230 amb focus infraroig. Prèviament a aquests dos mostrejos, membres de Secemu venien realitzant observacions directes i comptatges des de l'any 2016.

RESULTATS

El 'Qanat' de La Font Antiga allotja una colònia de cria de quiròpters de, com a mínim, 415 individus de 4 espècies diferents. L'espècie predominant és el ratpenat de ferradura gran (*Rhinolophus ferrumequinum*), seguida del ratpenat d'orelles dentades (*Myotis emarginatus*), el ratpenat de dits llargs cavernícola (*Miniopterus schreibersii*) i el ratpenat de ferradura mediterrani (*Rhinolophus euryale*). Aquestes 4 espècies estan amenaçades com a vulnerables segons el "Catálogo Nacional de Especies Amenazadas" (2020).

Baxé á esta por la escalera dispuesta en caracol, y ayudado de luz artificial registré aquel sitio tenebroso: admiraba la perfeccion y solidez de la obra, caminando por un canal donde habia pie y medio de agua: seguí andando contra su corriente como 200 pasos, y experimenté un calor bastante fuerte producido por el agua: allí empecé á ver murciélagos, cuyo número aumentó sobremanera en la confluencia de los canales: tomé el de la derecha por donde venia el agua caliente, y continué hasta el manantial que está en la hendedura de las peñas: su gusto es grato, y el calor moderado; pero concentrado en aquella caverna excita sudores copiosos. A esta incomodidad se añade la de tantos murciélagos, que poco acostumbrados á semejantes visitas tropiezan con el curioso, y caen por todas partes: ellos y su excremento producen un olor fétido y desagradable. Retrocedí hasta la confluencia para subir por el canal de la izquierda, y llegado á su término ví una balsa de agua fresca y cristalina de unos 20 palmos de diámetro, cuyo fondo en las orillas es de 9, y de 14 en el centro. Todo el techo estaba cubierto de murciélagos, algunos enracimados, otros que se iban desprendiendo y volando á bandadas al rededor de los que allí estábamos. Una hora empleé en esta excursion subterránea, y

Fig. 1. Cavanilles, A. J. (1797). *Observaciones sobre la historia natural, geografía, agricultura, población y frutos del Reyno de Valencia*. Madrid: Imprenta Real.

DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

- Només s'ha mostregat una xicoteta part del conjunt de mines i pous d'aquest sistema hidràulic medieval. Caldria realitzar més mostrejos per a detectar més individus i espècies.
- La històrica colònia de quiròpters de la Font Antiga ha disminuït al llarg dels anys per diversos factors: rebliment o salsida d'alguns trams de galeries; segellament i tancament dels pous per part de les autoritats per a evitar accidents; molèsties de curiosos o actes vandàlics...
- Propostes per a evitar la desaparició d'aquesta important colònia de quiròpters:
 - Rehabilitar i conservar els trams de 'qanat' deteriorats.
 - Protegir l'entrada principal del 'qanat' ocupat per la colònia de quiròpters estudiada, mitjançant un sistema que permeta l'accés dels exemplars i evite l'entrada a curiosos i les molèsties ocasionades.
 - Canviar els tancaments totals (tapiats) o parcials (enreixats horitzontals) dels pous o llumeneres que impedeixen l'accés de quiròpters, per una altre tipus de tancaments i mesures de seguretat que eviten accidents i faciliten l'entrada i eixida de ratpenats.
 - Realitzar campanyes de conscienciació i educació ambiental per a donar a conèixer els importants serveis ecosistèmics de les ratpenats.

AGRAÏMENTS

Ángel Guardiola, Jorge Sánchez-Balibrea, Tíscar López, Joaquín Soto i Josep Menargues.

